

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
Кафедра філософії та культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту культури і
креативних індустрій

Лілія МАКАРЕНКО
« 8 » серпня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни Культурні дослідження символів

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 034 Культурологія

Освітня програма Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів
Навчально-науковий інститут культури і креативних індустрій

Київ 2024-2025 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Данник Катерина Олександрівна, кандидат культурології, доцент кафедри філософії та культурології

Схвалено Вченою Радою Навчально-наукового інституту культури і креативних індустрій

Протокол від «2» серпня 2024 року № 1

Директор Навчально-наукового інституту культури і креативних індустрій

 Лідія МАКАРЕНКО

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол від «1» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри Поліна ГЕРЧАНІВСЬКА

Київ 2024-2025 рік

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр та найменування)	Обов'язкова	
Змістові модулі – 1		Рік підготовки:	
		<u>3</u> й	<u>3</u> й
		Семестр	
	Спеціальність <u>034 Культурологія</u> (код та найменування)	5,6	5,6
		Лекції	
Загальна кількість годин – 180		36 год.	7
		Практичні, семінарські	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти:	Освітня програма <u>Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів</u> (назва)	48 год.	10
аудиторних – 84		Лабораторні	
самостійної роботи 96		__ - __ год.	
здобувача вищої освіти –		Самостійна робота	
	Рівень вищої освіти <u>перший (бакалаврський)</u> (назва)	96 год.	163
		Вид підсумкового контролю: екзамен (семестр 5, 6),	

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 84/96;

для заочної форми навчання – 17/163;

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – ознайомлення з розмаїтою системою символно-семіотичною будовою давньої та сучасної культури, розвиток здібностей студентів до розуміння символів як основи мистецької парадигми.

Результати навчання дисципліни:

Знати: предметну область професійної діяльності.

Вміти: визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури в українському та міжнародному контекстах.

Здатен продемонструвати: пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел; Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Володіти навичками: розуміння та інтерпретації джерел культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

Самостійно вирішувати: питання, що пов'язані з ідентифікацією символів в культурних контекстах.

ПРН: ПРН 1; ПРН 2; ПРН 4; ПРН 5; ПРН 6; ПРН 7; ПРН 11.

Форма підсумкового контролю: екзамен (5 семестр), екзамен (6 семестр).

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, постреквізити): прикладна культурологія, релігієзнавство, теорія і практика фешн-індустрії.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання (підготовка та захист презентації, написання есе), тести, питання для поточного, модульного контролю.

Мова навчання: українська.

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни: Тема 1. Вступ до символознавства: природа символу та його роль у культурі. Тема 2. Символічні системи давніх цивілізацій: Єгипет,

Месопотамія, Стародавня Греція. Тема 3. Язичницькі символи та їх значення: світ природи та поклоніння силам. Тема 4. Етнічна символіка: орнаменти, кольори, мотиви традиційного одягу. Тема 5. Символіка української культури: від давніх часів до сьогодення. Тема 6. Символіка смерті та потойбічного світу в різних культурах. Тема 7. Сакральні символи в релігійних системах світу: хрест, інь-ян, пентаграма, колесо. Тема 8. Символіка у міфології: персонажі, місця, події як носії глибоких сенсів. Тема 9. Символіка кольору в культурі: емоційні, психологічні та соціальні конотації. Тема 10. Мова тіла як символічна система: жести, міміка, пози. Тема 11. Сучасні символи: інтернет-меми, логотипи, бренди як нові знаки культури. Тема 12. Символи в масовій культурі та політиці: маніпуляція та пропаганда.

4 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів (розділів) і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі:						усього	у тому числі:					
		л	пр	лаб	сем	інд	СРС		л	пр	лаб	сем	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Тема 1. Вступ до символознавства: природа символу та його роль у культурі	15	3	4				8	15	1	1				13
Тема 2. Символічні системи давніх цивілізацій: Єгипет, Месопотамія, Стародавня Греція.	15	3	4				8	15	1	1				13
Тема 3. Язичницькі символи та їх значення: світ природи та поклоніння силам.	15	3	4				8	15	1	1				13
Тема 4. Етнічна символіка: орнаменти, кольори, мотиви традиційного одягу.	15	3	4				8	15	1	1				13
Тема 5. Символіка української культури: від давніх часів до сьогодення.	15	3	4				8	15	1	1				13

Тема 6. Символіка смерті та потойбічного світу в різних культурах.	15	3	4				8	15	1	1				13
Тема 7. Сакральні символи в релігійних системах світу: хрест, інь-ян, пентаграма, колесо.	15	3	4				8	15	1	1				13
Тема 8. Символіка у міфології: персонажі, місця, події як носії глибоких сенсів.	15	3	4				8	14		1				13
Тема 9. Символіка кольору в культурі: емоційні, психологічні та соціальні конотації.	15	3	4				8	14		1				13
Тема 10. Мова тіла як символічна система: жести, міміка, пози.	15	3	4				8	14		1				13
Тема 11. Сучасні символи: інтернет- меми, логотипи, бренди як нові знаки культури.	15	3	4				8	14						14
Тема 12. Символи в масовій культурі та політиці: маніпуляція та пропаганда.	15	3	4				8	19						19
Всього годин за дисципліною	180	36	48				96	180	7	10				163

5 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до символістики: природа символу та його роль у культурі.	4
2	Тема 2. Символічні системи давніх цивілізацій: Єгипет, Месопотамія, Стародавня Греція.	4
3	Тема 3. Язичницькі символи та їх значення: світ природи та поклоніння силам.	4
4	Тема 4. Етнічна символіка: орнаменти, кольори, мотиви традиційного одягу.	4
5	Тема 5. Символіка української культури: від давніх часів до сьогодення.	4
6	Тема 6. Символіка смерті та потойбічного світу в різних культурах.	4
7	Тема 7. Сакральні символи в релігійних системах світу: хрест, ін'є-ян, пентаграма, колесо.	4
8	Тема 8. Символіка у міфології: персонажі, місця, події як носії глибоких сенсів.	4
9	Тема 9. Символіка кольору в культурі: емоційні, психологічні та соціальні конотації.	4
10	Тема 10. Мова тіла як символічна система: жести, міміка, пози.	4
11	Тема 11. Сучасні символи: інтернет-меми, логотипи, бренди як нові знаки культури.	4
12	Тема 12. Символи в масовій культурі та політиці: маніпуляція та пропаганда.	4
Всього		48

6 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до символістики: природа символу та його роль у культурі.	8
2	Тема 2. Символічні системи давніх цивілізацій: Єгипет, Месопотамія, Стародавня Греція.	8
3	Тема 3. Язичницькі символи та їх значення: світ природи та поклоніння силам.	8
4	Тема 4. Етнічна символіка: орнаменти, кольори, мотиви традиційного одягу.	8
5	Тема 5. Символіка української культури: від давніх часів до сьогодення.	8
6	Тема 6. Символіка смерті та потойбічного світу в різних культурах.	8

7	Тема 7. Сакральні символи в релігійних системах світу: хрест, інь-ян, пентаграма, колесо.	8
8	Тема 8. Символіка у міфології: персонажі, місця, події як носії глибоких сенсів.	8
9	Тема 9. Символіка кольору в культурі: емоційні, психологічні та соціальні конотації.	8
10	Тема 10. Мова тіла як символічна система: жести, міміка, пози.	8
11	Тема 11. Сучасні символи: інтернет-меми, логотипи, бренди як нові знаки культури.	8
12	Тема 12. Символи в масовій культурі та політиці: маніпуляція та пропаганда.	8
Всього		96

7 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

(не передбачено навчальним навантаженням)

8 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (5 семестр)

Поточне оцінювання та самостійна робота							МК	ПК	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Презентація			
10	10	10	10	10	10	10	20	10	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (6 семестр)

Поточне оцінювання та самостійна робота							МК	ПК	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	Презентація			
10	10	10	10	10	10	10	20	10	100

Розподіл балів з дисципліни (5 семестр)

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Виступ на семінарському занятті	5	5	5	5	5	5	30
Індивідуальні завдання: есе/вправи (складання інтелектуальної карти, синквейну, фішбоун)	5	5	5	5	5	5	30
Підготовка та захист презентації	10						10
Модульний контроль	20						20
Підсумковий контроль	10						10
Всього з дисципліни							100

Розподіл балів з дисципліни (6 семестр)

Види робіт, що оцінюються в балах	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Усього
Виступ на практичному (семінарському) занятті	5	5	5	5	5	5	30
Індивідуальні завдання: есе/вправи (складання інтелектуальної карти, синквейну, фішбоун)	5	5	5	5	5	5	30

Підготовка та захист презентації	10	10
Модульний контроль	20	20
Підсумковий контроль	10	10
Всього з дисципліни		100

Критерії оцінювання видів робіт

Для перевірки знань та навичок здобувачів вищої освіти, які були здобуті протягом вивчення кожної теми дисципліни, застосовуються критерії, наведені нижче.

Результати виконання практичних завдань оцінюються в межах кожної теми навчальної дисципліни:

Практичні завдання

— 4-5 балів отримують здобувачі вищої освіти, які вільно володіють матеріалом теми, відповідають на поставлені питання і апелюють до літературних джерел.

— 2-3 балів отримають здобувачі вищої освіти за повне, логічне, обґрунтоване виконання практичних завдань, із деякими невідповідностями навчальному матеріалу.

— 0-1 бали отримують здобувачі вищої освіти за неповне або незавершене виконання практичних робіт.

Індивідуальне завдання

— 4-5 балів отримують здобувачі вищої освіти, які представили роботи, що виконані в повному обсязі, на високому аналітичному рівні. Здобувач має глибокі, міцні, узагальнені знання з даної теми дисципліни, вільно та обґрунтовано використовує їх. Представлені матеріали містять результати послідовного і аргументованого виконання завдання із використанням нестандартних рішень.

— 1-3 бали отримують здобувачі вищої освіти за неповне або незавершене виконання індивідуальних робіт.

Критерії модульного контролю

В процесі складання модульного контролю з дисципліни студент проходить опитування, що складається з 20 питань, де вірна відповідь дорівнює 1 балу.

Критерії оцінювання екзамену

Оцінка з екзамену складається з захисту практичної (0-3 балів) та теоретичної частини (0-7 балів) та не перевищує 10 балів. В процесі складання екзамену з дисципліни студент отримує оцінку відмінно, що дорівнює 9-10 балів, добре, що дорівнює 7-8 балів, задовільно, що дорівнює 4-6 балів, незадовільно, що дорівнює 0-3 балів

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

1. Політика курсу:

1.1. Політика щодо організації аудиторних та позааудиторних занять:

1.1.1. Студент повинен відвідувати всі види занять з дисципліни.

1.1.2. Студент повинен дотримуватися правил відвідування занять в КНУТД, етики поведінки (не запізнюватися на заняття, не заважати викладачеві та іншим студентам на заняттях, вимикати на занятті мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої або перевести їх у беззвучний режим).

1.1.3. Студенти мають право робити аудіозапис лекції та семінарського заняття лише за письмовим погодженням з викладачем. Студент не має права розміщувати запис лекції чи семінарського заняття на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.

1.1.4. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи.

1.1.5. Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

1.2. Політика щодо дедлайнів та перескладання:

1.2.1. Відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій, який затверджений на кафедрі СМК. В разі не своєчасного виконання робіт бали за виконані завдання знижуються.

1.2.2. Отримання заліку з дисципліни можливе за умови виконання студентом всіх видів завдань до кожної теми курсу. Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі з поважних причин: лікарняний, академічна мобільність.

1.2.3. Повторне складання заліку здійснюється відповідно до графіка ліквідації заборгованості, як правило, науково-педагогічному працівникові, що проводив залік перший раз. При повторному отриманні незадовільної оцінки наступний залік приймає комісія, яка створюється деканом факультету.

1.3. Політика щодо академічної доброчесності:

1.3.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

1.3.2. У разі виявлення списування чи плагіату при виконанні завдання (роботи), робота студента не враховується.

1.4. Політика щодо академічної мобільності:

1.4.1. Академічна мобільність – це можливість студентів навчатися, стажуватися в іншому закладі вищої освіти на території України чи поза її межами.

1.4.2. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають рівень вищої освіти перший (бакалаврський) в КНУТД, є: навчання за програмами академічної мобільності; мовне стажування; інші форми (free-mover).

3.4.3 За академічну мобільність студент може додатково отримати додаткові бали.

1.5. Оскарження оцінювання студентів можливе в таких випадках:

Оскарження оцінювання студентів можливе під час відповіді на семінарських занять. За десять хвилин до закінчення семінарського заняття викладач озвучує бали, які отримали студенти під час розгляду питань семінарського заняття. Якщо студент не погоджується з балами, то він повідомляє про це викладачу. Студент може підвищити бал, якщо він у присутності групи без додаткових джерел дав повну відповідь на три запитання з проблем, що розглядалися на занятті. Якщо студент не дав відповідь на два запитання з трьох, то отриманий бал знижується.

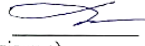
9 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Словник символів культури України / За заг. ред. В. П. Коцура. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гаврищенко В.М., 2015. 912 с. 12
2. Дмитренко, М. Символ. Символіка. Фольклор. Збірник наукових праць. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. Вип. 48. С. 18-28.
3. Українські народні обереги-символи і знаки. Національний історико-культурний заповідник "Софія Київська". URL: <https://nibu.kyiv.ua/exhibitions/580/> (дата звернення: 20.05.2024).
4. Чорнописький, М.Г. Поняття символу: символи в українській культурі. Науковий вісник. Херсон : ХНПУ, 2017. Вип. 6. С. 13-21. 6
5. Проект "Дослідження народних символів України". На Урок. URL: <https://naurok.com.ua/proekt-doslidzhennya-narodnih-simvoliv-ukra-ni-100565.html> (дата звернення: 20.05.2024). 7
6. Державні та народні символи України. Львівський державний університет внутрішніх справ. URL: <https://www.lvduvs.edu.ua/uk/virtual->

- book-exhibitions2/derzhavni-ta-narodni-symvoly-ukrainy.html (дата звернення: 20.05.2024). 8
7. Народні символи українців. Етнохата. URL: <https://etnoxata.com.ua/statti/narodni-simvoli-ukrajintsiv/> (дата звернення: 20.05.2024).
8. Символи Єгипту. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/experience/symvoly-yegiptu/> (дата звернення: 20.05.2024).
9. Символізм та обряди слов'ян. AR25.org. URL: <https://www.ar25.org/slovyan> (дата звернення: 20.05.2024).
10. Барт, Р. Міфології. Київ : Основи, 2000. 320 с.
11. Бергер, П., Лукман, Т. Соціальне конструювання реальності. Трактат із соціології знання. Київ : Києво-Могилянська академія, 2012. 380 с.
12. Символ та міф в культурі. За ред. Л. В. Удовик. Харків: ХДАК, 2016. 216 с.
13. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття. За ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2001. 800 с.
14. Юнг, К.Г. Архетип і символ. Київ : PSYLIB, 2002. 310 с.
15. Biedermann, H. Dictionary of Symbolism: Cultural Icons and the Meanings Behind Them. New York : Facts On File, 1994. 550 p.
16. Cirlot, J.E. A Dictionary of Symbols. London : Routledge, 2002. 400 p.
17. Eliade, M. Patterns in Comparative Religion. New York : Meridian, 1996. 500 p.
18. Jung, C.G. Man and His Symbols. New York : Dell Publishing, 1964. 430 p.
19. Hall, E. T. The Silent Language. New York : Anchor Books, 1973. 220 p.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Google Scholar: платформа для пошуку наукових статей і публікацій. URL: <https://scholar.google.com/> (дата звернення: 01.08.2024).
2. JSTOR: наукові журнали, статті, книги, дослідження в галузі соціальних і гуманітарних наук. URL: <https://www.jstor.org/> (дата звернення: 01.08.2024).
3. Academia.edu: платформа для обміну науковими статтями в галузі культурології. URL: <https://www.academia.edu/> (дата звернення: 01.08.2024).
4. ResearchGate: мережа для науковців, де можна знайти статті, дослідження і обговорення культурологічних тем. URL: <https://www.researchgate.net/> (дата звернення: 01.08.2024).

Завідувач кафедри філософії та культурології Поліна ГЕРЧАНІВСЬКА
(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«01» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20__ р.

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від «___» _____ 20__ р. № ____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри від «___» _____ 20__ р. № ____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)